

BRUNA

Periodic al ASOCIAȚIEI CRESCĂTORILOR DE TAURINE "BRUNA-SCHWYZ" - MARAMUREȘ - FJACT

AN XIX | Nr. 44 | noiembrie-decembrie 2015 | I.S.S.N. - 1582-747X

44

MOTTO

Ceea ce oferă lumină ,trebuie să suporte arderea.

PENTRU NOI ESTE...

DECLARAȚIA ANULUI

„Cred că micii fermieri, micii proprietari de terenuri sunt extrem de importanți pentru menținerea siguranței hranei”.

Prințul Charles

Asociația Crecătorilor de Taurine „Bruna-Schwyz” Maramureș , a depus la ANZ cereri pentru acreditarea privind serviciul de COP și întocmirea și conducerea Registrului genealogic la rasa „Brună.”

Suntem conștienți de complexitatea acestor acțiuni și de responsabilitatea ce o incumbă. Am făcut, totuși, acest demers conștienți de situația dramatică în care a ajuns rasa Brună ,atît din punct de vedere numeric cît și calitativ.

Considerăm că îmbinarea dintre OM 619/2015 ,-sprijinul cuplat pentru zootehnie - cu Hotărîrea de Guvern nr 1179-referitoare la serviciile COP și RG, este una din puținele șanse care ne-au mai rămas pentru scoaterea rasei „Brună” din zona de risc în care se află. Cu condiția ca această îmbinare să fie parte a unui concept la nivel național !

Mulțumim conducerii ANZ pentru suportul acordat, colegilor de la AJCT Satu Mare pentru înțelegerea manifestată, iar conducerii AGCTR că ne-a fost alături.

BRUNA

Apărută la
12 decembrie 1995.

Prima revistă editată de către o Asociație a crescătorilor de taurine din România

redacția

Colectivul redacțional:

Conf. Vasile Maciuc
Conf. Daniel Simeanu
Ing. Veronica Găină
Ing. Vinicius Pop
Ing. Ioan Mihalca
Ing. Ioan Godja
Dr. Florica Predescu
Dr. Gabriel Predescu
Ing. Ștefan Pop
Ing. Dorel Codrea

Dactilografiere:
Oros Anuța

Fondator:
Ing.Dorel Codrea

Periodic editat de:

ASOCIAȚIA CRESCĂTORILOR DE TAURINE "Bruna-Schwyz" Maramureș
și Secția rasei "Brună" în cadrul A.G.C.T.R.

435500 Sighetu Marmăției, str. Popa Lupu nr. 62
Tel./fax: 0262-314522, Mobil: 0723-260831
e-mail: act_bruna@rdslink.ro

TEHNOREDACTAT și TIPĂRIT LA ASKA GRAFIKA s.r.l. Sighetu Marmăției
str. Gh. Doja nr. 69, tel./fax: 0262-312915, e-mail: office@askagrafika.ro

AVEM CUVÂNTUL?

Către
MADR

Ne adresăm dumneavoastră în numele a peste 8.000 de familii de crescători de animale, membri ai Asociației Crescătorilor de Taurine „Bruna -Schwyz” din județul Maramureș.

Considerăm că limita minimă de 10 capete vaci sau tineret, după caz, pentru acordarea Sprijinului cuplat în sectorul zootehnic (SCZ) va lovi în crescătorii din zonele de deal și submontane, cu efecte nedorite asupra dezvoltării sectorului taurin, din următoarele motive:

1)- și la această dată un mare procent din efectivele de taurine din România se cresc în gospodării cu un număr de până la 10 capete matcă.

2)- în gospodăriile individuale au fost crescute o mare parte dintre cele mai productive animale, inclusiv recordistele rasei Brună

3)-condiția de a fi înscrise vacile în Registrul genealogic, ar trebui să fie corelată cu cuprinderea acestora în procesul de selecție și ameliorare genetică, pe baza unor etape bine stabilite, având ca finalitate progresul genetic pe fiecare generație. De multe ori, o parte din fermierii mari nu sunt interesați să participe la acest proces, iar eforturile, inclusiv cel financiar, devin inutile sub acest aspect.

4)- nefiind cuprinși în această formă de susținere, crescătorii cu efective sub 10 capete, vor fi descurajați, își vor reduce și mai mult efectivele până la renunțare, ceea ce va afecta activitatea economică și socială de la sate, civilizația rurală și, de asemenea, va avea efecte asupra biodiversității și a mediului.

5)-renunțarea la sprijinul pentru zonele defavorizate (nu agreem ideea vehiculată de așa-zisa extindere a acesteia, pentru că vorbim de cu totul alte condiții) va accentua și mai mult efectele negative semnalate la punctul 4 al acestei adrese.

Date fiind cele de mai sus, considerăm că se impune fie **cuprinderea în sistemul de susținere -SCZ-și a efectivelor de minimum 3-5 capete** sau identificarea de urgență a unor măsuri de sprijin pentru zona de deal și submontană.

Cu considerație,

Președinte executiv,
Gheorghe Codrea
crescător de animale

Uniunea Europeană

Politica de dezvoltare rurală

UE a fost întotdeauna interesată în aplicarea unei politici de dezvoltare rurală. În 1988 a creat un cadru special consacrat zonelor rurale.

Aceste zone reprezintă **mai mult de 80% din teritoriul Uniunii Europene și mai mult de un sfert din populația sa**. Principala sa caracteristică, de o valoare imensă, este bogata sa diversitate: diversitatea terenurilor și diversitatea culturilor și tradițiilor.

De mulți ani lumea rurală suferă **un proces de transformare radicală** din cauza exercitării unei presiuni de fiecare dată mai mare asupra unui echilibru și așa destul de fragil.

Povârnișul activităților agricole tradiționale, exodul din zonele rurale și îmbătrânirea populației, depărtarea anumitor zone și deficiența infrastructurilor și a

serviciilor de bază sunt unele din principalele probleme cu care se confruntă aceste zone.

Fiind în favoarea dezvoltării rurale (după cum a rămas clar exprimată într-un raport asupra "Viitorului societății rurale"), Comunitatea caută soluții la aceste probleme de dezvoltare, începând cu **reforma Fondurilor structurale din 1988**, de o adevărată dezvoltare integrată. În 1993 **zonele rurale au primit o mare recunoaștere politică în Uniunea Europeană** cu mențiunea expresă în articolul 130 A din Tratatul de la Maastricht, ce prezintă acele zone ca pe un obiectiv prioritar al ajutorului acordat prin intermediul politicii comunitare de coeziune economică și socială. Legat de dezvoltarea rurală, principalul obiectiv care se urmărește este menținerea unor comunități rurale viabile, pentru care rezultă a fi esențială o agricultură competitivă.

continuare în pagina 17

O nouă definiție

Fermier activ

În urma experienței dobândite cu PNDR 2007-2013, reprezentanții instituțiilor implicate în acest program vin cu noi măsuri. O noutate este ideea de fermier activ. Orice fermier care va primi subvenții în valoare de peste 5.000 de euro va trebui să facă dovada că este agricultor activ prin două moduri. În primul rând, prin documente care să ateste că veniturile din agricultură reprezintă mai mult de o treime din veniturile sale totale, sau că valoarea subvenției pe care trebuie să o primească este mai mare de 5% din totalul veniturilor sale. Iar în al doilea rând, prin acte care să demonstreze că deține o formă de organizare, un PFA.

O altă noutate este plata redistributivă. Cei care dețin între 5 și 30 hectare vor primi în plus 45 de euro per hectar. În același timp, va fi interzisă fragmentarea doar pentru a primi plata redistributivă.

Din 2015, plățile cuplate cu producția vor fi extinse. „S-a pus condiție ca animalele să aibă valoare genetică și să aibă un anumit nivel de producție. Am introdus noi categorii pentru care se pot primi subvenții. În cazul animalelor vor mai fi subvenționate ovinele, caprinele și taurinele pentru carne, bivolița pentru lapte. Acestea vor ajuta la creșterea producției.

O altă măsură nouă din PNDR 2020 este cea de restructurare. Dacă un mic fermier care are câteva hectare (până în 5) și a activat un an de zile și se hotărăște să cedeze exploatarea (prin vânzare sau arendare) până la sfârșitul vieții, cu condiția să aibă peste 65 de ani, va primi 120% față de subvenția pe care a primit-o la pilonul I.

Controale comasate

În condițiile în care în vechiul program aveau loc numeroase controale, acum se dorește comasarea acestora. „Se vor crea trei fișe de verificare astfel încât beneficiarul să aibă parte de trei controale. Va fi fișa de verificare până la

contractare (de la depunere până la contract), fișă de verificare pe zona de achiziții (pentru beneficiarii privați nu va mai exista deoarece vor avea la dispoziție o bază de date cu prețuri de referință) și fișa de verificare pentru autorizarea plății.

Sesiunea de depuneri, deschisă tot anul

O altă noutate din PNDR este faptul că selecția va fi continuă, nu vor mai fi sesiuni lunare.

Depunerea va fi continuă, dar la fiecare lună se va trage linie și vor fi anunțați cei selectați. Sesiunea se va deschide la începutul anului și se va închide toamna. Condițiile nu se vor schimba pe tot parcursul sesiunii. Pentru unele măsuri se va face selecție lunară, iar pentru altele trimestrială. În ceea ce privește finanțarea pentru fiecare măsură se va aloca suma aferentă respectivului an plus un procent din următorul an, astfel încât în 2020 va avea loc finalizarea și plata lor.

S-a eliminat regula de a interzice depunerea mai multor proiecte în același timp. Acum beneficiarul trebuie să facă dovada că are cofinanțare pentru toate proiectele pe care le depune. Înainte, aceștia își înființau mai multe firme pentru a depune proiecte. De ce să mai facă acest lucru dacă au bani pentru mai multe proiecte.

Toți fermierii vor fi nevoiți să-și depună proiectele online, cu excepția micilor agricultori, care vor putea depune și la sediile agenției.

FARMACIA VETERINARA

S.C. **LAURENVAN** S.R.L.

Str. Gheorghe Șincai, nr. 53,
Sighetu Marmăției, Maramureș
Tel.: 0262-315909, 0744-615099, 0741-547664

Eco...LOGICĂ

Avantajele agriculturii și producției ecologice pentru fermieri

Fermierii care solicită subvenții pentru pajiști, fânețe și pășuni trebuie să respecte normele de ecocondiționalitate.

Pajistile, pășunile și fânețele sunt considerate ecosisteme naturale și se constituie ca elemente dominante ale mediului rural cu o mai mare diversitate biologică decât zonele cultivate, mai ales dacă sunt în regim natural. În România, aceste ecosisteme au o mare pondere, având în vedere că numai în zona montană există 3,2 milioane ha terenuri agricole, din care circa 2,5 milioane ha sunt pajiști naturale.

Este necesar să se cunoască faptul, că în special, în zona montană și de deal aceste ecosisteme sunt deosebit de sensibile și fragile. Solurile prezintă o aciditate naturală, care influențează considerabil compoziția florei naturale furajere.

O bună practică agricolă, cu rațiuni economice și de mediu, o reprezintă dezvoltarea pășunatului cu animalele la munte, în timpul verii, la stâni și văcării, și de asigurare a iernatului în cadrul fermelor proprii, având ca hrană de bază fânurile naturale, multiflorale. Ovinele ca și caprinele asigură producerea, împrăștierea uniformă a dejecțiilor, eliminând transportul la distanță. Formă de capsulă a bălegarului provenit de la aceste specii asigură fermentarea anaerobă, putrezirea și trecerea în termen scurt spre mediu alcalin, atenuându-se astfel aciditatea naturală a solului, simultan cu aportul, în doze echilibrate, de substanțe organice. În acest mod se intervine și în procesul de concurență interspecifică dintre plante prin realizarea condițiilor de creștere naturală a plantelor valoroase, furajere, multiflorale.

În scopul protejării acestor ecosisteme naturale și a biodiversității lor deosebite sunt necesare următoarele măsuri:

- a nu se efectua fertilizări sau alte lucrări de întreținere în pajiști și fânețe naturale, în perioada înfloririi plantelor;
- a nu se efectua lucrări când solul este prea umed pentru a nu determina apariția

proceselor degradării solului prin compactare excesivă, cu numeroase consecințe negative și asupra organismelor care trăiesc în sol;

- a se salva și proteja arborii mari solitari și arbuștii existenți, deoarece asigură hrana și adăpost viețuitoarelor sălbatice;

- a proteja pășunile naturale; se vor cosi doar dacă este necesar și în nici un caz nu se vor ara; pasunile degradate se vor însămânța în solul nearat utilizând semănători dotate cu brăzdare adecvate;

- a se lăsa, prin rotație, suprafețe necosite pe pajiști și fânețe; este indicat să se facă parcelări, și la 3-4 ani o parcelă să fie lăsată necosită, pentru reînsămânțare naturală completă;

- cosirea manuală unde terenul are stare de umiditate ridicată și, mai ales în luncile inundabile, unde este practic imposibilă utilizarea mașinilor agricole;

- eliminarea pășunatului pe pășunile îmbătrânite, degradate, pe cele proaspăt însămânțate în scopul regenerării; pășunatul nu se practică în păduri, pe coastele dealurilor acoperite cu arbuști sau altă vegetație specifică, în zone protejate din jurul lacurilor și râurilor, chiar dacă acest lucru nu este economic;

- pășunatul se va practica cu număr redus de animale, în special de oi, pe coastele dealurilor, pe pantele malurilor lacurilor și râurilor, în zonele nisipoase sau cu soluri calcaroase;

- pășunatul este interzis; este necesar să se asigure un raport optim între numărul de animale, suprafață și calitatea pășunii;

Despre mediul înconjurător...!

Referitor la exploatarea mediului înconjurător, *Prințul Charles* a afirmat că, într-un fel, *Transilvania deține cheia salvării planetei*.

Despre această regiune, prințul a spus că este un loc „unde vedem cu adevărat ce înseamnă sustenabilitatea”. Aici, a cumpărat și renovat mai multe proprietăți.

Vorbind despre biodiversitate și comunitățile rurale, Prințul Charles, el însuși pasionat de agricultură, a spus că „trebuie pusă o valoare economică pe ceea ce natura oferă”.

„Timp de foarte mulți ani – sute de ani – am lăsat natura în plan secundar și după ce am exploatat-o, i-am luat totul, nu am pus nimic în loc”, a explicat el. „Și, cumva, ne imaginăm că suntem separați de natură, că ea există altundeva, unde poți merge să o exploatezi”, a adăugat el.

În acest context, prințul moștenitor a avertizat că mediul înconjurător trebuie protejat și conservat pentru generațiile viitoare, iar că una dintre soluții stă în puterea micilor agricultori, precum cei transilvăneni.

„Trebuie să existe o abordare integrată”, a afirmat Prințul Charles. „Cred că micii fermieri, micii proprietari de terenuri sunt extrem de importanți pentru menținerea siguranței hranei. Nu se poate ca totul să fie făcut de corporațiile uriașe. Unele dintre ele încearcă, dar cele mai multe nu sunt interesate de biodiversitate sau cultură sau comunitățile rurale. (...) Punerea biodiversității în centrul modului de a face agricultură este abso-lut crucială”.

Apel: „Evoluția” lucrurilor în ultimul interval de timp, a adus rasa “Brună” într-o stare de îngrijorare. Facem apel la toți factorii decizionali de la nivel superior ca, prin demersuri comune, să găsim soluții pentru a repune rasa “Bruna de Maramureș” la locul pe care-l merită. Până mai este timp!

Asociația noastră pune la dispoziția membrilor asociați, informații de actualitate din domeniul creșterii și ameliorării animalelor.

Grija față de animalele în repaus mamar

Iată câțiva pași pe care trebuie să-i urmeze fermierii ale căror vaci se află în repaus mamar, astfel încât să poată preveni efectele negative cum sunt: scăderea producției de lapte, retențiile placentare, bolile de metabolism și afectarea procesului de reproducție:

În prima parte a repausului mamar

Pentru ca, în viitor, producția de lapte și reproducția vacilor aflate în acest stadiu să nu fie afectată, se ține sub control greutatea fiecărui animal.

De aceea, fermierul va supune vacile slabe unui regim de îngrășare, pe cele cu o greutate corespunzătoare, le va menține la această valoare, iar celor foarte grase, le va reduce starea de îngrășare.

Pentru a putea îndeplini aceste trei sarcini foarte importante, se recurge la împărțirea animalelor în trei grupe, și anume:

- Un lot al vacilor slabe. Acestora li se va administra o cantitate mai mare de furaj, comparativ cu hrana dată animalelor care, la intrarea în repaus mamar, aveau deja această greutate.
- Un lot al vacilor care trebuie să-și mențină greutatea vie. Și furajarea acestora se va face controlat.
- Grupa junincilor se va constitui pentru a se evita înlăturarea acestora de la frontul de furajare de către vacile adulte.

RAȚIA DE HRANĂ A VACILOR, ÎN PRIMA PARTE A REPAUSULUI MAMAR

După ce ați realizat gruparea efectivului, administrați animalelor aflate în repaus mamar numai rația recomandată vacilor gestante, și nu hrana destinată animalelor în lactație. Aceasta va cuprinde în mod obligatoriu: furaje fibroase cu dimensiune lungă (peste 7-8 cm) pentru a contribui la dezvoltarea musculaturii și a mucoasei rumenului, precum și pentru a minimiza probabilitatea ca după fătare să se producă deplasarea, de la locul său, a stomacului adevărat (cheagul sau abomasul).

Ultimele două săptămâni de gestație

Înainte cu două săptămâni de fătare, vacile gestante își vor pierde pofta de mâncare. Deși fenomenul este normal pentru această perioadă, el trebuie evitat, deoarece consumul mic de furaje va crește probabilitatea apariției tulburărilor metabolice.

Un bun crescător de vaci trebuie să respecte toate regulile cunoscute de el pentru a evita apariția febrei de lactație și, mai ales, a unui sindrom ale cărui efecte se manifestă adesea după fătare, prin: reținerea placentei, metrite, anormalizarea funcției de reproducere, lipsa poftei de mâncare și producerea de lapte sub potențialul genetic al vacilor.

Pentru evitarea tuturor acestor neajunsuri, vă recomandăm următoarele măsuri:

- Cantitatea de proteină și de energie, de vitamine și de săruri minerale din rație să nu depășească mai mult de 90 la sută din rația administrată pentru producția de lapte a unei vaci de aceeași mărime. În această perioadă, animalele trebuie să consume o cantitate de aproximativ 12-13 kg substanță uscată dintr-o rație bine echilibrată în principii nutritivi.

- Evitați introducerea de făinuri și de grăsimi de origine animală în rație, deoarece vacile nu le consumă cu plăcere, fapt care va scădea și mai mult ingestia de furaje.

Măsuri pentru controlul febrei catarale (boala limbii albastre)

La nivel european, măsurile specifice pentru controlul și eradicarea bolii limbii albastre sunt stabilite prin Directiva 2000/75/CE. Măsurile de combatere și eradicare a bolii includ controlul vectorilor, (insectele prin care se transmite boala), aplicarea de insecticide pe corpul animalelor, utilizarea capcanelor și a plaselor pentru tântari, etc), restricții la mișcările rumegătoarelor din zonele afectate în regiunile neinfectate și utilizarea vaccinurilor.

Astfel, o unitate protejată împotriva vectorilor trebuie să îndeplinească cel puțin următoarele condiții:

a) să dispună de bariere fizice adecvate la punctele de intrare și ieșire;

b) orificiile unității protejate trebuie controlate împotriva vectorilor prin site de dimensiuni adecvate, care trebuie impregnate cu regularitate cu un insecticid aprobat conform instrucțiunilor producătorilor;

c) în incinta și în împrejurimile unității protejate, trebuie efectuate supravegherea și controlul vectorilor;

d) trebuie luate măsuri pentru limitarea sau eliminarea ariilor de reproducere a insectelor din vecinătatea unității protejate.

e) trebuie să existe proceduri standard de operare, inclusiv descrieri ale sistemelor de rezervă și de alarmă, împotriva vectorilor și pentru transportul animalelor până la locul de încărcare.

Să dispună de bariere fizice adecvate la punctele de intrare și ieșire

Scopul principal al unităților protejate este de a preveni intrarea insectelor în interior și de a evita contactul cu animalul gazdă. Amenințarea principală vine din afara unității; prin urmare, unitățile trebuie să fie închise suficient de bine pentru a preveni acest lucru.

O variantă sigură este de a instala un sistem dublu de uși. Camera dintre uși trebuie să fie suficient de mare pentru a putea găzdui orice persoană sau animal care intră sau iese din clădire în timpul perioadei în care vectorii nu sunt activi. Ușa interioară și cea exterioară nu trebuie să fie deschise simultan în același timp. Pentru securitate sporită, o capcană sau un dispozitiv împotriva insectelor ar putea fi montat în spațiul dintre uși.

Sistemele alternative sau suplimentare, cum ar fi o ventilație cu presiune prin utilizarea “perdelor de aer” care suflă cu putere aerul sunt, de asemenea, eficiente.

Perdelele utilizate împotriva țânțarilor (de obicei, cu ochiuri de 5 mm) sunt ineficiente pentru că aceștia sunt mai mici ca dimensiuni și este nevoie de o plasă mai fină. Acest lucru poate reprezenta o problemă importantă pentru asigurarea unei ventilații corespunzătoare a grajdului. Materialul din care este confecționată perdeaua este important. Din experiența de lucru se preferă nailon-ul deoarece, în general, efectul insecticidului aplicat în interior durează mai în afară de utilizarea perdelelor pentru protecție a fost, de asemenea, sugerată utilizare în dreptul ferestrelor a unor plase suplimentare de protecție impregnate cu

insecticid, aflate la o distanță de 1,5 sau 2 metri de acestea.

Ca o măsură suplimentară, utilizarea de vopsea cu caracter repelent de lungă durată (cum ar fi Inesfly) ar putea fi aplicată pe pereții grajdului.

Potrivit specialiștilor, capcanele folosite ar trebui să fie cu lumină ultravioletă, special concepute sau recomandate pentru prinderea culicoidelor (de exemplu OVI sau modelele CDC). Capcanele standard, care sunt utilizate pentru prinderea muștelor mari nu sunt prevăzute cu o unitate de aspirație.

În ceea ce privește poziționarea capcanelor, se recomandă ca acestea să fie montate în interiorul și exteriorul grajdului cât și în camera dintre ușile duble (dacă aceasta există). Lumina capcanei va fi mai eficientă între ușile duble din cauza izolării și a lipsei altor surse de lumină pentru perioade lungi de timp. Eficacitatea capcanelor în grajd va varia foarte mult din cauza surselor de lumină concurente, apropierea de animale, etc

Frecvența de operare a capcanelor pentru vectori trebuie să fie de minim trei ori pe zi – la începutul, în timpul și la sfârșitul perioadei de activitate. Cu toate acestea, specialiștii susțin utilizarea continuă a capcanelor de-a lungul întregii perioade de activitate a vectorilor.

Trebuie luate măsuri pentru limitarea sau eliminarea ariilor de reproducere a vectorilor din vecinătatea unității

Identificarea locurilor dintr-o fermă în care se înmulțesc culicoidele, necesită mult timp și experiență. În prezent, locurile de depunere a larvelor și înmulțire sunt descrise ca fiind cele care conțin substanțe organice provenite din descompunerea vegetației (de multe ori folosit ca și compost), sol contaminat cu dejecții animale, depozite de dejecții și o serie de habitate umede – apă stătătoare și zone mlăștinoase. Managementul adecvat și regulat al deșeurilor / gunoiului de grajd este încurajat pentru a reduce habitatele care pot fi utilizate pentru depunerea larvelor.

Îndepărtați și acoperiți dejecțiile

În plus, golirea apei din jgheaburi, bazinele cu apă și menținerea uscată a spațiilor cu animale, previn dezvoltarea larvelor.

Existența procedurilor standard de operare

Termenul de “proceduri standard de operare” se referă la un set de instrucțiuni scrise care documentează o rutină sau activitate repetitivă.

În afară de procedurile de operare, procedurile pentru transportul animalelor de la locul de încărcare până la cel de descărcare sunt, de asemenea, foarte importante. Transportul animalelor ar trebui să aibă loc într-o perioadă din zi cu activitate scăzută din partea vectorilor, în cazul în care este posibil în plină zi. Vehiculele de transport trebuie să fie plasate cât mai aproape de ușa grajdului iar animalele trebuie să fie tratate cu insecticide.

O nouă descoperire:

PRODUSELE LACTATE PROTEJEAZĂ CREIERUL.

Este cunoscut faptul că produsele lactate sunt benefice pentru sănătatea oaselor, însă cercetătorii au descoperit că aceste produse sunt benefice și pentru funcționarea creierului. O echipă de neurologi și de dieteticieni de la Universitatea din Kansas arată pentru prima dată că persoanele care consumă în mod regulat lapte și produse lactate prezintă concentrații mai mari de glutatation în creier. Glutatationul nu este furnizat de alimentație, dar organismul nostru îl fabrică pornind de la anumite elemente nutritive.

Glutatationul are un rol fundamental: este un antioxidant major care protejează celulele noastre împotriva radicalilor liberi (stres oxidativ), cu un efect cheie asupra sănătății.

Cercetătorii americani au efectuat un studiu pe un grup de oameni de vârstă mijlocie și

avansată. Un scanner a evaluat nivelul de glutatation din creier, în special în cortexul prefrontal (sediul funcțiilor cognitive superioare: lingvistice, memorie de lucru, raționament etc).

Rezultatul arată concentrații mai mari la participanții care au consumat doze mai mari de lactate decât în zilele precedente. Și acest lucru este adevărat în condițiile în care se iau în considerare o serie de parametri precum sexul, greutatea și distribuția grăsimii. Astfel, potrivit acestor experți, consumul a trei porții de produse lactate pe zi (lapte, brânză, iaurt...) sau patru pentru persoanele în vârstă poate ajuta la protejarea creierului împotriva deteriorării celulelor în urma stresului oxidativ, implicat în bolile neurodegenerative precum boala Alzheimer.

CE "PLEDEAZĂ" PENTRU

RASA BRUNĂ

- o extraordinară adaptabilitate la condițiile de mediu și de întreținere, în primul rând în zonele de deal și montane unde este mai răspândită. Aceasta și datorită robusteții corpului, picioarelor bune, ongloanelor puternice, ceea ce presupune costuri mici cu medicamentele, boli de reproducție reduse, etc.

- conținutul de K-caseină (BB + AB) din laptele de la rasa "Brună" este cel mai bun pentru industria brânzeturilor. Este timpul ca și la noi să primeze consumul de hrană bazată pe proteină, nu pe grăsime.

- buna valorificare a furajelor de volum și a pășunilor din zonele de deal și de munte, ceea ce implică costuri reduse pe unitatea de produs obținut.

- o activitate de reproducție cu fertilitate bună,

însemnând cheltuieli mai puține, viței mai mulți, performanțe mai bune.

- o viață productivă mai lungă, uneori cu 4-5 lactații în plus, ceea ce oferă o mai mare profitabilitate.

- bune rezultate în îngrășarea tineretului mascul, cu sporuri de circa 1000 gr. zilnic, fără un aport special de concentrate

În corelație cu factorul economic menționat mai sus, trebuie să subliniem că pentru asigurarea necesarului de carne, sunt mai puține posibilități de a crește rase specializate în această direcție. Rasa Brună, ca rasă pură sau prin încrucișări de primă generație, poate fi folosită cu bune rezultate în acest sens.

De asemenea, considerăm că pentru o rasă sau spe-

cie va conta enorm gradul în care va intra în competiție pentru resursele de hrană cu specia umană sau cu alte specii.

Din ceea ce s-a arătat mai sus, rezultă clar avantajul "Brunei" asupra altor rase.

RĂMÂNEȚI CUPLAȚI ?

Programul PNDR 2014-2020 a adus unele modificări prin măsurile de susținere în zootehnie. Printre cele notabile, se numără și unele care dezavantajează crescătorii de animale cu efective mai mici, specifice zonelor de deal și submontane, în care se crește și rasa „Brună de Maramureș”. Una dintre aceste măsuri este și **sprijinul cuplat**, care se acordă pentru efectivele mai mari de 10 capete pe fermă ,cu condiția să îndeplinească anumite cerințe minime. Dar, în județul nostru și în altele din acest areal, majoritatea gospodăriilor au efective sub acest nivel. Culmea este că, așa cum reiese din datele statistice, în aceste gospodării se cresc unele dintre cele mai valoroase exemplare , inclusiv o parte din recordistele pe rasa „Brună.”

De asemenea, s-a sistat pentru aceste efective și sprijinul acordat zonelor defavorizate , iar măsura 141, benefică pentru fermele de semisubzistență, a fost eliminată.

În acest fel ,crescătorii sunt descurajați, nu mai sunt competitivi ,iar unii vor fi nevoiți să abandoneze creșterea animalelor. Cu ce efect pentru familiile lor și satul maramureșean?

Asociația Crescătorilor de Taurine „Bruna-Schwyz” , ca reprezentant legitim al acestor crescători, a inițiat o serie de demersuri : adrese scrise, intervenții telefonice ,apeluri în mass-media, etc la diferite instituții județene și naționale, inclusiv către Ministerul Agriculturii pentru a se găsi soluții pentru susținerea gospodăriei țărănești și ,implicit , a rasei „Brună.” Sprijinul cuplat trebuie acordat și crescătorilor mai mici, controlul

oficial al producției de lapte să fie stimulativ și pentru acești crescători și să se concretizeze într-un program de ameliorare a rasei susținut de stat, zona defavorizată este o realitate și trebuie ținut cont de ea.

Se așteaptă răspuns acestor solicitări, în caz contrar, așa cum sublinia **crescătorul Codrea Gheorghe** , președinte executiv, se va trimite la București o delegație de gospodari ,în audiență la ministrul agriculturii.

Florentin Năsui,
Graiul Maramureșului

Stațiunea de Cercetare-Dezvoltare pentru Bovine Sighet oferă:

- tăurași pentru reproducție de rasa Brună de Maramureș, de diferite vârste, cu ascendență valoroasă;
- consultanță agricolă;
- transfer tehnologic cu privire la ameliorarea genetică, reproducția la taurine, nutriție, tehnologii de creștere și exploatare a taurinelor, cultura pajiștilor și a plantelor furajere.

Stațiunea de Cercetare-Dezvoltare pentru Bovine Sighet
Str. Bogdan Vodă 244, Sighetu Marmăției, Maramureș – România;
Tel - 40-262-311914; Fax - 40-262-311914;
e-mail: scdb_sighet@yahoo.com

APLICAREA ÎNGRĂȘĂMINTELOR ORGANICE PE PAJIȘTI

Producțiile obținute pe pajiștile naturale nefertilizate sunt foarte scăzute, la nivelul de 1-3 t/ha S.U. Prin aplicarea îngrășămintelor organice producțiile cresc încă din primul an întrucât plantele de pajiști consumă cantități însemnate de substanțe nutritive. Pe baza analizelor chimice s-a stabilit că pentru fiecare tonă de substanță uscată se consumă 20-30 kg N, 2-4 kg P, 20-25 kg K, 4-5 kg Ca.

Mărimea exportului de elemente nutritive extrase de plante din sol crește odată cu creșterea producției. Așadar, pentru a realiza producții superioare este necesară suplimentarea rezervei solului prin fertilizare.

Speciile valoroase din covorul vegetal sunt autotrofe, mari consumatoare de elemente nutritive. De aceea, numai în cazul în care solul este aerat, aprovizionat cu elemente nutritive ușor accesibile și în care activitatea microbiologică se desfășoară intens se pot obține producții bune. Nu poate fi neglijată nici îmbunătățirea reacției solului, care în zona noastră este acidă și puternic acidă în cazul celor mai multe suprafețe de pajiști.

În această zonă, datorită condițiilor de climă și factorilor economici, este indicat să se pună un accent deosebit pe îngrășămintele organice care trebuie să capete o utilizare mai largă în acțiunea de ameliorare a pajiștilor permanente degradate. Considerentele sunt multiple. Amintim dintre acestea:

- efectul deosebit și prompt asupra pajiștilor, atât în ceea ce privește sporirea producției, cât și îmbunătățirea compoziției floristice;
- costul foarte scăzut, ceea ce se regăsește în costuri foarte mici ale furajelor obținute de pe pajiști;
- influența favorabilă asupra însușirilor solului precum și faptul că la altitudini mai mari, solicitarea acestor îngrășăminte pentru alte culturi este mai mică;
- efectul lor nepoluant, acțiunea de fertilizare cu aceste îngrășăminte înscriindu-se în preocupările actuale pe plan mondial de extindere a agriculturii biologice, nepoluante, durabile.

Fertilizarea organică are o semnificație deosebită pentru pajiștile naturale de deal și munte, având în vedere că solurile din aceste zone prezintă o serie de însușiri chimice nefavorabile. Îngrășămintele organice care se pot folosi pe pajiști cu bune rezultate sunt: gunoiul de grajd, tulbureala

de grajd și mustul de gunoi.

În tabelul de mai jos prezentăm conținutul acestora, conform literaturii de specialitate, în elemente nutritive și alte date tehnice:

Îngrășământul	Cantitatea de substanță activă în kg la 100 kg îngrășământ				Doza folosită t/ha	Epoca de aplicare	Durata efect. în ani
	azot	fosfor	potasiu	calciu			
Gunoii de grajd	0,4-0,8	0,2-0,5	0,5-0,6	0,2-0,3	40-60	Primăvara sau toamna	4-5
Tulbureala de grajd	0,2-0,7	0,03-0,05	0,1-0,3	0,06-0,1	15-25	Primăvara sau toamna	2-3
Must de gunoi	0,2-0,8	0,03-0,06	0,4-0,6	0,1-0,3	15-25	Primăvara sau toamna	1-2

Gunoii de grajd este recomandat în zona noastră întrucât Maramureșul este o zonă cu precipitații abundente. Totuși, trebuie făcută precizarea că eficiența gunoiiului pe pajiștile naturale este mai scăzută decât la alte culturi, din cauză că singura cale de administrare este la suprafață. Acest mod de administrare impune folosirea pe pajiști numai a gunoiiului bine fermentat, care se împrășteie într-un strat uniform. Experiențele făcute cu aplicarea pe pajiști a diferitelor doze de gunoi de grajd au arătat că, între dozele de 20 t/ha și 40 t/ha, diferențele de producție sunt relative mici și anume 0,65 t/ha substanță uscată, în favoarea dozei mai mari. Se consideră că este mai important a se folosi doze mai reduse, de 20 tone la hectar, dar pe suprafețe mai mari, eficiența economică a fertilizării fiind mai ridicată (V. Cardasol și colab.)

O altă metodă eficientă și simplă de sporire a producției pășunilor este fertilizarea prin târlire. Această metodă se recomandă în primul rând pentru îmbunătățirea pajiștilor din zona colinară și montană. În cadrul acestei metode animalele sunt ținute pe anumite suprafețe îngrădite, târle sau țarcuri, noaptea și ziua în orele de odihnă. Suprafața pentru târlire se îngrădește cu gard mobil format din porți de târlire numite și lese sau țarcuri. O poartă de târlire are lungimea de 3-4 metri și înălțimea de 1,2- 1,5 metri. Necesarul porților de târlire se calculează în raport de mărimea turmei de animale. Porțile de târlire se mută de regulă la 3 zile. Efectul târlirii se resimte mai pregnant în anul al doilea, când apar în covorul vegetal graminee și leguminoase valoroase.

Ing. Veronica Găină, Ing. Vinicius Pop

REGALUL “BRUNEI”

la Sighetu Marmăției

Atunci când în sânul unei asociații de crescători are loc o manifestare internațională, este un eveniment, dar în cazul a doua, este un regal. Așa a fost și în cazul Asociației Crescătorilor de Taurine „Bruna-Schwyz” Maramureș. Prin această asociație, România este de 13 ani membră cu drepturi depline, în Federația Europeană pentru rasa Bruna, în cadrul căreia inginerul sighetean **Dorel Codrea** este membru în Comitetul Director.

Așa se face că, preț de două zile, Maramureșul a fost pentru a doua oară în 6 ani gazda întâlnirii anuale a staff-ului Federației Europene pentru rasa Brună, din principalele țări în care se crește rasa: Elveția, Germania, Austria, Franța, Italia, Slovenia și România. La Sighet, au avut loc așadar două evenimente importante: *Adunarea Generală anuală a Federației* și *Întrunirea Comitetului director al acesteia*.

În drumul lor de la aeroportul Cluj- Napoca spre Sighet, președintele Federației Europene împreună cu alți membri din conducerea acesteia au fost oaspeții prefectului **Anton Rohian**, primirea făcându-se în Salonul oficial al palatului administrativ din Baia Mare. Bucuria și aprecierea au fost de ambele părți, oaspeții străini transmitând gratitudinea pentru ocazia oferită, iar prefectul apreciind faptul că au ales ca loc pentru aceste evenimente Maramureșul istoric. Anton Rohian și-a exprimat și în continuare, tot sprijinul pentru reșezarea rasei „Bruna de Maramureș” acolo unde îi este locul.

Pe tot parcursul rutier, aspeții au fost impresionați de frumusețea peisajului maramureșean.

Cele două manifestări au avut loc în Sala de conferințe a hotelului ”Grădina Morii” din Sighet,

unde oaspeții au fost primiți, conform obiceiurilor locului, cu pâine și sare, țuică de prune și gustări reci, tradiționale.

Președintele Federației, **Cristoph Nieberle** a trecut în revistă principalele evenimente petrecute de la precedentă Adunare Generală, accentuându-se realizările dar și unele aspecte care rămân de rezolvat. S-au abordat problemele de organizare și funcționare, astfel încât să se ia măsurile adecvate pentru a se menține un nivel competitiv al rasei Bruna, în fiecare țară membră dar și la nivel european, în general. Un capitol important l-au constituit rapoartele privind stadiile de pregătire a două evenimente de anvergură Conferința Mondială și Conferința Europeană din 2018. La finalul Adunării, dr. **Vasyli Terpai**, președintele Asociației crescătorilor de rasă Bruna din Transcarpatia, a susținut candidatura din partea Ucrainei pentru a deveni membră în Federație.

Comitetul Director și-a început lucrările cu un raport despre creșterea rasei Bruna în România, prezentat de ing. **Dorel Codrea**, președinte fondator al ACT ”Bruna -Schwyz”. S-au trecut în revistă istoricul rasei, situația actuală precum și perspectivele acesteia în țara noastră. Au urmat o serie de aspecte tehnice vizând ameliorarea rasei Brună în Europa, măsuri concrete pentru a fi competitivă în fața altor rase. Competiția este dură atât cu rasele de lapte dar, mai ales, după creșterea cerinței, cu rasele de carne. În acest context s-a accentuat rolul deosebit al selecției genomice în ameliorarea animalelor, ca instrument modern ce permite accelerarea procesului de identificare a exemplarelor cele mai valoroase, astfel încât generațiile noi să fie superioare părinților lor.

Ziua a doua - dedicată vizitelor la ferme

și gospodării țărănești. Prima a fost o cireadă aparținând Stațiunii de Cercetare pentru Creșterea Bovinelor, din Sighet, unitate care a trecut și încă mai trece prin mari încercări. Aici, efectivul este în refacere atât numerică cât și calitativă, acesta ajungând la 130 capete. Lotul vizitat era de 20 de capete și se afla pe pășune, nu departe de sediul unității, împreună cu directorul ing. **Vinicius Pop**. Suprafața era parcelată și împrejmuată cu gard electric, iar animalele erau într-o condiție spre bună. Specialiștii europeni au aflat cu mirare că o unitate de stat mai este funcțională. S-au pus întrebări, s-au dat răspunsuri, s-au sugerat soluții. Probleme sunt ca peste tot: vânzarea laptelui, vânzarea tineretului mascul, migrarea forței de muncă. Unii îngrijitori de-abia vin că și pleacă, se schimbă mai des ca anotimpurile...!

La **Vadu Izei** s-a poposit la Moara lui Miculai, oază agro-turistică, cu moară de cereale acționată hidraulic. Vestit în lume, a fost vizitat și Memorialul Sighet. Zeci de minute, oaspeții străini au parcurs tunelul timpului spre vremuri apuse. Unii au încercat un exercițiu de imaginație, atunci când parcurgeau spații încărcate de istorie și de povara suferințelor ei.

Cea mai înaltă construcție de lemn din Europa, Biserica mănăstirii Săpânța-Peri, i-a transpus pe delegați din nou într-o stare de reverie. Suplețea edificiului și măiestria meșterilor maramureșeni le-a stârnit celor prezenți exclamații de uimire: Așa ceva, mai rar!

Tot admirație le-a stârnit și vizita la gospodăria lui **Stan Ioan-Petrinjel** din Săpânța. Ordinea și curățenia ca la carte, dar mai ales calitatea vitelor din ogradă i-a făcut pe specialiștii europeni să se dezlege mai mult la vorbă. Cu ce însămânțează vacile, cum le furajează, cum le întreține. Concluzia lor a fost că aceste vaci pot concura oricând cu exemplare similare din Europa. Culmea este că, efectivul fiind sub 10 capete, crescătorul nu beneficiază de susținere financiară prin sprijinul cuplat în zootehnie! Astfel, unele

din cele mai valoroase exemplare sunt eliminate din procesul de ameliorare a rasei Bruna, de care România are atâta nevoie! Gospodăria vizitată aflându-se lângă celebrul Cimitir Vesel, s-a trecut ulița, cu speranța că problema micilor crescători nu va fiîngropată. Mai ales că pe una din crucile de aici scrie: „Cine vre' strânge avere, crească vite cu plăcere” – remarca **Dorel Codrea**, care a conchis: „*Momentele prin care trece rasa Brună în România impun acțiuni care să repună lucrurile la locul lor. Trebuie să înlăturăm această confuzie de la nivelul unor crescători și specialiști privind evaluarea unui animal, aprecierea reală a valorii lui. S-a ajuns la o interferență de rase, la metisări iraționale și necontrolate, la lipsa unor repere valorice. Instrumente ale ameliorării sunt la îndemâna unora fără pregătire în domeniu sau a altora fără discernământ. Nu este stimulată suficient performanța care trebuie să primeze în raport cu cantitatea. Pentru ameliorare, un animal valoros este mai important decât zece submediocre. La fel ca la alte specii. Nu trebuie să uităm că zona de creștere a rasei Brună este, cu predilecție, cea de deal și submontană. Aici sunt alte condiții. Trebuie gândită susținerea acestor zone. Mărimea fermei funcționale în acest areal este cea care asigură existența familiei țărănești. Nu cea stabilită administrativ. În aceste familii, așa cum s-a demonstrat și la Săpânța, se cresc unele din cele mai valoroase exemplare, sub zece capete dar peste media rasei, care trebuie să fie cuprinse în procesul de ameliorare.*”

La finalul lucrărilor din Maramureș, directorului Federației Europene, dr. **Eduard Nieberle** a adresat conducerii ACT ”Bruna Schwyz”, gazda manifestărilor, următorul mesaj:

Vă mulțumim pentru cele două zile pline cu contacte foarte utile și minunata seară, pe care ni le-ați oferit”.

Florentin Năsui,
Graiul Maramureșului

Suținerea financiară... suplimentară

Fermierii din România vor beneficia de fonduri de 11,1 milioane de euro din partea Comisiei Europene, în cadrul unui program în valoare totală de 500 milioane euro, destinat susținerii fermierilor europeni afectați de scăderea prețurilor lactatelor și cărnii de porc, secetă și embargoul impus Rusiei.

Comisia Europeană a prezentat programul de 500 de milioane de euro în cadrul Consiliului extraordinar al miniștrilor Agriculturii. Cele 28 de state membre vor primi în total un ajutor substanțial în valoare de 420 de milioane de dolari, pentru rezolvarea problemelor din sectoarele lactatelor și cărnii de porc, care va acorda statelor membre flexibilitate maximă în alocarea fondurilor.

Germania va primi cele mai mari fonduri, în valoare de 69,2 milioane de euro, urmată de Franța (62,9 milioane euro), Marea Britanie (36,1 milioane euro), Olanda (29,9 milioane euro).

Poloniei i-au fost alocate fonduri de 28,9 milioane de euro, Spaniei 25,5 milioane de euro și Belgiei 13 milioane de euro. În Europa Centrală și de Est, Cehia va beneficia de 13 milioane de euro pentru susținerea fermierilor, Ungaria 9,5 milioane de euro, iar Lituania 12,6 milioane de euro. Alte măsuri includ noi programe de ajutor pentru unitățile private de stocare din domeniul lactatelor și cărnii de porc.

IN MEMORIAM

Dr. Ing. AURELIAN ALEXOIU

A plecat dintre noi unul dintre cei mai mari specialiști zootehniști pe care i-a avut țara. A plecat discret, așa cum discret a condus, de-a lungul anilor, ameliorarea animalelor în România.

Cu o ținută aristocratică în tot ce gândea, zicea sau făcea, pune pe masa dezbaterilor profesionale argumente tehnice ce impuneau respectul tuturor. A scris cărți, articole, regulamente, programe de ameliorare etc., toate cu gândul spre mai binele zootehnicii românești.

A fost unul dintre primii care au gândit constituirea asociațiilor de crescători, fiind mulți ani vicepreședintele AGCTR, punând mult suflet în reorganizarea creșterii și ameliorării taurinelor în România.

Și, deși i-au rămas discipoli pe multe meleaguri, a plecat și nu știm dacă avea sufletul împăcat... Odihnească-se-n pace !

Danci Mihai

N-am știut atunci când, în paginile revistei, i-am dedicat un articol la „Mic portret de mare gospodar“, că următorul material va fi unul de adio.

Danci Mihai, alături de soția sa, „mătușa Ioana“, a crescut animale de soi, inclusiv recordista rasei „Brună“ în România. Toată viața și-a dedicat-o pasiunii sale, inclusiv ca vicepreședinte al Asociației noastre. Hotărât, bun gospodar a luptat cu perseverență pentru promovarea „Brunei de Maramureș“ și a celor ce îi poartă de grijă.

Va rămâne pentru noi un model demn de urmat.
Odihnă veșnică binecuvântată !

Starea de subalimentație la vacile cu lapte

La vacile cu lapte aflate în faza de început a lactației, capacitatea de ingestie fiind mai lentă în raport cu cerințele nutritive poate instala starea de ” subalimentație” în special cea energetică. Fenomenul este cu atât mai relevant cu cât nivelul producției este mai ridicat și cu cât rația furajeră este mai săracă.

În acest fel, bilanțul energetic este negativ în prima săptămână de lactație și devine evident pozitiv în a doua jumătate a perioadei de lactație. Satisfacerea cerințelor azotate, este mai ușor de realizat, deoarece sunt mai puțin dependente de capacitatea de ingestie a animalului, depinzând mai mult de nivelul PDI (proteină digestibilă la nivel intestinal), care poate fi asigurat prin administrarea unor furaje, cum ar fi șrotul.

Pentru a contracara efectele subalimentației de la debutul lactației este necesar ca vaca să dispună de rezerve corporale pe care să le poată mobiliza și care poate fi apreciată după starea corporală de la fătare. Starea corporală sau de îngrăsare a unei vaci se stabilește conform unei grile de apreciere particularizată pentru fiecare rasă de lapte, astfel, pe baza observațiilor făcute asupra flancurilor și a spatelui animalului.

O vacă aflată într-o stare corporală bună poate mobiliza la debutul lactației 15 până la 60 kg lipide, echivalentul unei producții de 150-600 kg lapte. Durata acesteia crește odată cu nivelul producției astfel:

La o vacă cu o producție de 15-20kg lapte pe zi, subalimentația energetică poate avea o durată de 4-5 săptămâni când se poate pierde 45 kg.lapte

La o producție de 30-35 kg lapte pe zi, subalimentația energetică poate avea o durată de cca 7-8 săptămâni când se poate pierde circa 300kg lapte.

Refacerea rezervelor corporale trebuie să înceapă la mijlocul perioadei de lactație, a cca 30 kg de lipide, respectiv 40-45 kg masă corporală, necesitând o perioadă mai mare de 2 luni. Mobilizarea rezervelor proteice este mai scăzută, acestea reprezentând până la maximum 10 kg PDI, ceea ce echivalează cu o producție de 200 kg lapte.

RAȚII FURAJERE RECOMANDATE

Hranirea vacilor ar trebui diferențiată pentru fiecare dintre cele trei stări fiziologice (debutul lactației, mijlocul lactației și în perioade de înțarcare), prin adecvarea rațiilor furajere, astfel:

La debutul lactației, se trece progresiv de la cantitățile de concentrate administrate la fătare la cele care se vor administra în a treia și a patra săptămână de lactație când se atinge și vârful lactației. Astfel în primele 3-5- zile de la fătare se mențin constante cantitățile de concentrate administrate după care se crește cu câte 1 kg la fiecare 3-4 zile (respectiv până la 2 kg/ săptămână) iar componentele proteice trebuie să predomine în componența amestecurilor de concentrate, pentru a reduce folosirea rezervelor din organism.

Vacile de lapte în primă lactație sunt cele care se află după 2-3 luni de la fătare, când se administrează hrănirea la discreție cu suculete și fibroase iar concentratele se administrează individual în funcție de nivelul de producție.

În perioada de înțarcare, pentru vacile în gestație avansată care și-au refăcut rezervele corporale la sfârșitul lactației, furajele trebuie să acopere numai cerințele de întreținere și de gestație. Pentru vacile gestante încă slăbite, trebuie să se facă reconstituirea rezervelor corporale.

Din presa vremii....sau a vremurilor ÎNCOTRO?

„A fost de ajuns ca un singur vecin să strice acoperișul și să ridice un etaj, pentru ca anul următor o stradă întreagă să fie cuprinsă de febra demolărilor și reconstrucției. Am întrebat un prieten care, uitându-se în ograda de alături, a hotărât să își strice o mândrețe de casă veche de peste jumătate de secol ca să îi pună mansardă plus un balcon, de ce a făcut asta. **Mi-a zis scurt: „Ce, eu sunt mai prejos decât vecinu’?”** Apoi a vopsit-o într-un muștar, pentru a fi cu un pas mai înaintea consătenilor care rămăsese la tradiționalul alb.

Asistăm la o contaminare la scară uriașă – vorbim de sate, chiar regiuni întregi – cu virusul unei modernități prost înțelese. Case vechi, din lemn sau cărămidă, care au supraviețuit mai multor generații, sunt demolate, iar în locul lor apar niște construcții cu etaj, din bca, cu termopane, colorate.

Șuri minunate, făcute de meșteri a căror deprindere s-a pierdut, sunt culcate la pământ pentru că țăranul a devenit prea sărac ca să mai dețină vaci și oi, iar urmașii lui prea mândri pentru a mai crește animale. **Până și căpițele de fân, sunt înlocuite cu baloți trași în plastic.**

Asistăm la un proces de înlăturare a tot ceea ce înseamnă tradiție și ruralitate cu acordul tacit al autoritățile, care uită să aplice norme minimale de construcție: în micile comunități toți sunt prieteni și, apoi, cine are curaj să impună legea în ograda unui consătean?

Singurii care se opun acestui proces sunt, paradoxal, străinii, care după ce și-au călcat în picioare obiceiurile, tradițiile, modul de a vieții care le era propriu de secole, vin în România și ne imploră să salvăm „această parte magică a lumii, ascunsă în estul Europei”. Cuvintele îi aparțin prințului Charles.

Aceeași disperare am întâlnit-o la **Charlie Ottley**, realizatorul unui documentar de excepție despre Transilvania “Aveți aici tot ceea ce vă trebuie - locuri în natură de unde poți vedea urși și lupi, case tradiționale care pot oferi locuri de cazare, turism de aventură, călărie, turism istoric, vizite la vechile ruine dacice, ape termale, pescuit, mâncare proaspătă și sănătoasă produsă în gospodăriile oamenilor, vin. E datorită României,

ca nație, să înțeleagă ce diamant fără cusur are în mâinile sale înainte de a-l scoate la licitație ca pe un mizilic.”

Într-un alt interviu, un britanic la fel de fascinat de România, **Nate Page**, fondatorul unei asociații care i-a învățat pe țărani cum să își vândă produsele tradiționale, mi-a spus: “Oamenii locului nu trebuie decât să prezinte darurile cu care natura a înzestrat aceste pământuri, iar turiștii le vor îndrăgi. *Străinii nu vor televiziune, cablu, lucruri cumpărate de la supermarket, lux izbitor sau de prost gust”.*

De partea cealaltă, a țăranilor, există o lehamite legată de tot ceea ce a fost vechi, o ură față de un trecut apropiat care nu le-a adus decât necazuri: „în camera asta am crescut cinci copii, ne-a fost foarte greu. **După ce terminăm casa nouă vrem să o sparg pe cea veche. Mie rușine de oamenii din sat, care râd de mine că nu i-am dat foc până acum”.** Asta deși, „turiștii străini care au fost la mine mi-au zis să nu demolez casa”, după cum tot singur a recunoscut.

Tot străinii „pățiți” cu modernitatea ne avertizează că doar statul mai poate salva ceva: „*Dacă sprijinul financiar din agricultură ar fi adaptat variațiilor locale, dacă guvernul ar fi mai atent la această uimitoare bogăție a peisajului din Transilvania, atunci această lume ar putea fi salvată.* Transilvania e încă în viață, doar are nevoie de susținere. Dar acest lucru reprezintă una din marile întrebări pentru viitor: **poate lumea modernă să susțină o frumusețe pe care nu ea a creat-o?**”, este întrebarea care încheie articolul publicat de „National Geographic”.

Până la implicare unor autorități, ne îndreptăm cu pași repezi spre o lume depersonalizată, modernă, în care ne vom trezi singuri și cuprinși de neliniște pentru că din ea am înlăturat, cu barbarie și sălbăticie, urmele părinților noștri.!!!

Politica de dezvoltare rurală a U.E.

urmare din pagina 3

Dar, de asemenea, este fundamentală obținerea diversificării economiei rurale și cu acest scop Comunitatea își concentrează eforturile în domenii diverse cum ar fi dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii, exploatarea noii tehnologii în favoarea zonelor rurale sau turismului rural. Accesul la servicii, protecția mediului ambiant și îmbunătățirea formării personalului sunt alte priorități importante.

Recunoașterea necesităților particulare ale zonelor rurale din 1988 și confirmarea sa din 1993 au făcut loc unei **politici de dezvoltare rurale specifice cu obiective, principii, instrumente și măsuri financiare stabilite.**

Între 7 și 9 noiembrie 1996, s-a celebrat în Cork (Irlanda) o mare Conferință Europeană asupra dezvoltării rurale în care Comisia și asociații săi naționali, regionali și locali au examinat elementele din care ar fi trebuit să se compună politica de dezvoltare rurală a Uniunii pentru o nouă perioadă. După două zile și jumătate de dezbateri, s-a prezentat Declarația de la Cork, ca rezumat al principalelor mesaje și concluzii extrase din conferință. Declarația cere o dezvoltare susținută pentru toate zonele rurale și o mare subsidiaritate, simplificare și integrare pentru diversele măsuri de ajutorare în dezvoltarea lor. Finalitatea ar fi: un singur obiectiv, un singur cadru juridic, **o singură politică și un singur program. Ceva simplu, transparent și eficace.**

POLITICA AGRICOLĂ COMUNĂ DUPĂ 2014

NOI PRIORITĂȚI ALE DEZVOLTĂRII RURALE

- Încurajarea transferului de expertiză și a inovării
- Creșterea competitivității
- Consolidarea filierelor agroalimentare și gestionarea riscului în agricultură
- Refacerea, conservarea și întărirea ecosistemelor
- Promovarea folosirii eficiente a resurselor și tranziția spre o economie cu emisii reduse de carbon
- Promovarea incluziunii sociale, reducerea sărăciei și dezvoltarea economică în zonele rurale.

Punctul pe ! ... *parafrazând*

A V E R T ! S M E N T

Consumul excesiv (de scăzut) de lapte dăunează grav sănătății ... !

REPERE EUROPENE... OLANDA

Agricultura olandeză este principala furnizoare la nivel mondial de produse horticole și un exportator important de carne și de produse lactate

Chiar dacă deține o suprafață agricolă de doar 2,3 milioane hectare, de câteva ori mai mică decât cea a României, Olanda reprezintă la ora actuală unul dintre cele mai de succes modele de agricultură. Este practic al doilea exportator de produse agricole din lume, după SUA. De altfel, mai mult de jumătate din produsele agricole importate de țara noastră provin din Olanda. Deoarece este o țară cu o mare densitate a populației, aici nimeni nu își permite să irosească pământul.

Agricultorii își fertilizează foarte bine solul, folosesc mașini de ultimă generație și reprezintă trei procente din populația activă a țării. Majoritatea fermelor sunt de mici dimensiuni, însă productivitatea este foarte ridicată. Mai mult de jumătate din exploatațile agricole ocupă sub 20 hectare.

Campioni la producția de lapte

Creșterea vacilor pentru producția de lapte este una dintre principalele îndeletniciri ale fermierilor olandezi. Combinația dintre câmpie și clima plăcută și umedă este ideală pentru acest tip de agricultură. Olanda înregistrează cea mai mare producție de lapte pe cap de bovină din lume. Industria de prelucrare a laptelui se află la un nivel tehnologic foarte ridicat. Piața lactatelor este auto-suficientă și cele mai multe produse derivate din lapte sunt exportate.

Pe lângă vaci, olandezii se ocupă și cu creșterea păsărilor, în special a puilor de găină și rațelor, a tineretului de ovine, a porcilor și curcanilor. Totodată, Olanda este cea mai mare exportatoare de ouă pe piața mondială.

Teren fertil

Sistemul național de irigații și canalizare a favorizat fertilitatea deosebită a solurilor în Olanda.

Pe de altă parte, folosirea extensivă a chimicalelor a condus la o presiune ecologică și la regularizări ale acestei politici, pentru a reduce amprenta negativă asupra mediului. Pe de o parte de teama poluării și pe de altă parte din motive de sănătate, consumul de produse bio a crescut în ultimii ani. În principal se cultivă cereale, cartofi și sfeclă de zahăr. Olanda este cel mai mare furnizor de cartofi și produse derivate acestora pe piața europeană. O parte deosebit de importantă a sectorului agricol olandez o ocupă legumicultura și horticultura. Culturile de flori, în special lalele, sunt apreciate în întreaga lume.

Expansiunea fermelor ecologice

Guvernul olandez, prin măsurile legislative pe care le-a promovat în ultimii ani, stimulează dezvoltarea practicilor ecologice în agricultură. În prezent, aproximativ 10 procente din bugetul ministerului agriculturii alocate pentru cercetare revin acestui sector. Pentru a permite producătorilor de produse ecologice să concureze cu agricultura tradițională, autoritățile au semnat convenții cu reprezentanții companiilor de retail, scopul fiind creșterea consumului de produse ecologice cu 10 procente pe an.

Potrivit datelor oficiale, în 2010 existau în Olanda peste 1.400 de ferme certificate ca fiind unități de producție în agricultura ecologică, ocupând aproximativ 50.000 ha, ceea ce reprezintă 2,6% din întreaga suprafață agricolă a țării. Două treimi din aceasta este acoperită de pășuni permanente. Mai mult de 10 la sută din suprafață este utilizată pentru a cultiva fructe, legume, cartofi și alte 10 procente pentru cereale.

Suprafețe mai mici sunt utilizate pentru furaje și alte culturi, iar aproape 740 ha sunt arii protejate. Suprafața medie a unei exploatații ecologice este de 36,2 ha, cu 40 la sută mai mare decât cea a unei ferme tradiționale. Mai mult de jumătate din producția ecologică de fructe, legume, carne de vită și de pasăre, lactate și ouă este exportată, în special, pe piețele din Europa.

Consumatorii olandezi au cheltuit anul trecut 583 mil. euro pe produsele ecologice, o cotă de

REPERE EUROPENE... **OLANDA**

2% din piața agro-alimentară. Supermarket-urile au generat creșteri de peste 11% pe acest segment, cu vânzări totale de 257 mil. euro. Vânzările în magazinele de specialitate au crescut cu aproape 9%, la 235 de mil. euro.

Fermierii olandezi beneficiază, în medie, de o subvenție de 460 euro/hectar. În 2010, plățile de sprijin în cadrul PAC au totalizat aproape 1,27 miliarde euro, din care aproximativ 823 milioane au constituit plăți directe (64,9%), 73 milioane au fost alocate prin programul de dezvoltare rurală (5,8%) și circa 372 milioane euro, pentru stimularea exporturilor (29,3%).

Regatul Țărilor de Jos, în cifre

- Teren agricol: 2,3 mil. ha (cca. 55,4% din suprafața totală a țării)
- Teren arabil: 0,9 mil. ha (cca. 39% din totalul terenului agricol)
- Păduri: 0,37 mil. ha
- Pășuni: 1,1 mil. ha

- Populația: 16,5 milioane locuitori
- Membru fondator al UE

ECONOMIE

Valoarea producției

Conform rapoartelor oficiale, valoarea totală a producției agricole obținută în 2010 a fost evaluată la 21,711 miliarde euro, ceea ce reprezintă 6,7 la sută din totalul înregistrat pe teritoriul Uniunii Europene. Sectorul vegetal a contribuit cu aproximativ 56,6 la sută, dintre care 39,5% a însemnat valoarea producției de legume și produse horticoale. Valoarea economică a sectorului zootehnic a reprezentat 43,4 procente din totalul producției agricole.

CITIȚI REVISTELE PRIETENILOR NOȘTRI

Luați măsuri...

Sub-măsura 6.3 din PNDR

Circa 10.000 de fermieri ar putea să beneficieze de fonduri europene nerambursabile în valoare de 15.000 de euro pentru dezvoltarea fermelor de semi-subsistență, prin intermediul Programului Național de Dezvoltare Rurală (PNDR) 2014-2020

Prin vechiul PNDR s-a acordat un sprijin pentru fermele de subsistență, semi-subsistență. Era un sprijin de 1.500 de euro acordat în fiecare an, pentru o perioadă de 5 ani. S-a înlocuit acea măsură, astfel încât 10.000 de beneficiari pot primi o sumă de 15.000 de euro, 100% nerambursabil, pe baza unui proiect la fel cum era și în măsura 141. Cu suma de 15.000, se poate face o investiție mult mai rapidă, astfel încât fermierul respectiv să treacă de la o producție strict pentru consum la una pe baza căreia să comercializeze și în piață.

Fermierii pot aplica pentru fonduri europene prin intermediul „**Submăsurii 6.3 – Sprijin pentru dezvoltarea fermelor mici**”. Beneficiarii acestei măsuri de finanțare pot fi fermierii care dețin în proprietate sau folosință o exploatație agricolă încadrată în categoria de fermă mică pentru o perioadă de minimum 10 ani. Potrivit AFIR, dimensiunea unei ferme mici este cuprinsă între

8.000 – 11.999 SO (valoarea producției standard). Sprijinul nerambursabil pentru „Submăsura 6.3 – Sprijin pentru dezvoltarea fermelor mici” este de maxim 15.000 Euro pentru o exploatație agricolă, acesta fiind acordat în două tranșe astfel: 75% din cuantumul sprijinului la primirea deciziei de finanțare și 25% din cuantumul sprijinului în maximum 3 ani de la primirea deciziei de finanțare.

SC "ACT-SERV" SRL - SIGHET

**Vă oferă
o gamă variată de produse
pentru gospodăria dumneavoastră:**

- material seminal pentru bovine
- furaje concentrate
- elemente minerale
- înlocuitor de lapte pentru viței
- semințe de plante furajere
- alte bunuri

**Vă sprijinim și în achiziționarea de mașini,
utilaje, animale de mare performanță, etc.**

Tel/Fax: 0262 / 314522

Mobil: 0723 / 260831

Eco...LOGICĂ**Avantajele agriculturii și producției ecologice pentru fermieri**

urmare din pagina 5

- este necesar ca vara, la stâne, locul pentru muls și înnoptare a animalelor să fie schimbat la 3-4 zile, pentru a evita supraîngrășarea terenului și pentru a se asigura îngrășarea uniformă (tărlire);
- pe fâneață, primavara, imediat după topirea zăpezii, bălegarul bine putrezit se va împrăștia uniform în strat cât mai uniform; odată cu aceasta operație se poate realiza și supraînsămânțarea cu semințe din specii de leguminoase sau graminee valoroase, cu recomandare specială pentru trifoiul alb, încorporate în masa de fertilizant natural ;
- îngrășarea pășunilor și fânețelor se va face numai cu îngrășăminte organice naturale și se va face în fiecare an; pentru a evita acidificarea solului și pentru a evita fenomenul de sălbăticiere a florei (acest fenomen este prezent numai la munte), ciclul vărat – iernat nu trebuie întrerupt, se va practica o încărcătura echilibrată de animale la hectar ;
- pentru fertilizare se va evita folosirea bălegarului care conține rumegus utilizat ca așternut pentru animale datorită acidității pe care acesta o determină;
- în cazul cositului mecanizat, să se evite

rănirea animalelor și păsărilor, care adesea, se ascund în zonele necosite, prin începerea cositului de la mijlocul câmpului spre margini și prin dotarea utilajelor cu dispozitive de alarmă.

Având în vedere deficitul de vegetație forestieră, în special în zona de câmpie și de deal din arealele de pajști, dar și terenuri arabile, se vor avea aplica următoarele măsuri:

- reintroducerea arborilor și arbuștilor forestieri prin elaborarea amenajamentelor silvo-pastorale, pentru îmbunătățirea condițiilor de mediu, pășunat și odihnă a animalelor;
- reglementarea încărcării cu animale în funcție de productivitatea pășunilor, pentru a evita transferul pășunatului în pădure;
- îmbinarea intereselor agro-silviculturale prin crearea de culturi silvice ca rezervă nutritivă pentru animale (frunzare) în situații extreme de criză (secetă catastrofală);
- folosirea alternativă a pajștilor: 1-2 ani pășune și 1-2 ani fâneață, iar în perioada utilizării ca fâneață se va realiza și plantarea speciilor forestiere;
- interzicerea pășunatului pe ploaie.

Grija față de animalele în repaus mamar

urmare din pagina 7

• Introduceți în rație mai mult siloz de porumb și fân de graminee (și nu de leguminoase), pentru că, în special fânul de graminee, au un conținut mai scăzut în proteine.

• Vacilor de mare producție li se va introduce în rație un amestec de minerale. Din porția de hrană trebuie redus, pe cât posibil, potasiul, iar clorurile, sulfatii și chiar sodiul se exclud. Există în comerț amestecuri minerale numite „săruri anionice”, a căror compoziție respectă aceste cerințe.

Scăderea potasiului se realizează și hrânind animalele cu o cantitate mai mare de siloz de

porumb (conține doar 1,25 la sută potasiu), și cu fân de graminee (2,5 la sută potasiu). Experiența fermierilor care au realizat performanțe deosebite în fermele lor a demonstrat că administrarea unui astfel de amestec mineral anionic menține pH-ul la valori normale, de 6,5, și împiedică producerea retenției anexelor fetale.

Rezultate bune se obțin și dacă acestui tip de rație i se adaugă vitamina E până la 1000 UI/zi, pentru fiecare vacă, precum și sulfat de magneziu (7 mii de echivalenți/100 g substanță uscată).

ZOO... Tehnica?

Într-o zi, mai marele unei cetăți auzi cum cineva striga, lăudându-și marfa pe care încerca să o vîndă.

Ridicându-se indispus din pat și privind pe fereastră, văzu un tîrgoveț ce vindea, brînză, inconjurat de o multime de mușterii.

“Trebuie să fie tare bună brînză aia”, își spuse mai-marele cetății și, făcîndu-i-se poftă, îl chemă pe primul său sfetnic și îi porunci:

- Ia cinci galbeni și mergi în piață să cumperi brînză de la tîrgovețul acela.

Primul sfetnic îl chemă pe paharnic și îi spuse:

- Uite patru galbeni, du-te și cumpează brînză.

Paharnicul se adresează, la rîndul său, stolnicului:

- Poftim trei galbeni, de care să cumperi brînză de la tîrgovețul acela.

Stolnicul îl chemă pe primul străjer și îi dădu doi galbeni și îl trimise în piață.

Acesta dădu un galben unui străjer din subordine, iar acela se duse la tîrgoveț și îl luă la rost:

- Hei, ce tot strigi așa? Ai tulburat somnul mai-marelui cetății, iar drept pedeapsă mi-a poruncit să-ți confisc brînză.

Zis și făcut. Intors la șeful său, străjerul se lăudă:

-Am făcut un târg nemaipomenit. Cu un galben am cumparat o jumătate din brînză tîrgovețului.

Primul străjer merse la stolnic:

-M-am tîrguit și, cu cei doi galbeni pe care mi i-ai dat, am reușit să cumpăr un sfert din brînză!

Stolnicul se duse repede la paharnic:

- Cu trei galbeni am luat patru kilograme de brînză.

Paharnicul dădu jumătate din cantitate și apoi merse la primul sfetnic:

-Iată, cei patru galbeni mi-au ajuns doar pentru două kilograme de brînză..

Iar primul sfetnic se înfățișa dinaintea stăpînitorului cetății și glăsui:

-Măria ta, iată, am îndeplinit porunca. Numai că, de acei cinci galbeni n-am reușit să tîrguiesc decît un kilogram de brînză.

Mai-marele cetății gustă din brînză și cugetă: “Hmmm! Un kilogram de brînză pentru cinci galbeni! Scump, foarte scump! Și, cu toate astea, tîrgovețul acela avea o mulțime de cumpărători. Înseamnă că lumea o duce bine, are bani. Ia să măresc eu birurile!”

APLICAREA ÎNGRĂȘĂMINTELOR ORGANICE PE PAJIȘTI

urmare din pagina 11

Dacă porțile de tîrlire nu se mută în intervalul de timp stabilit apar fenomene nedorite. Suprafertilizarea distruge covorul vegetal apărînd pericolul eroziunii solului pe terenurile în pantă. În anii următori tîrlirii excesive se instalează buruieni nitrofile care depreciază covorul vegetal.

Fertilizarea prin tîrlire a pajiștilor invadate de *Nardus stricta*, cum este și cazul celor din Maramureș, determină o restrîngere puternică a acestei specii, în locul ei extinzându-se specii

valoroase precum: *Agrostis tenuis*, *Festuca rubra*, *Trifolium repens*.

Vă prezentăm câteva date privind organizarea fertilizării prin tîrlire:

Concomitent cu tîrlitul se poate efectua supraînsămîntarea cu un amestec de ierburi adecvat zonei, beneficiind, în acest caz, de avantajul punerii în contact a semințelor cu solul de către copitele animalelor, prin călcare.

Specia de animale	Suprafața fertilizată de un animal (mp)	Numărul de nopți necesare pentru fertilizare		
		Pășuni bune	Pășuni mediocre	Pășuni degradate
Ovine	1-2	1-2	3-4	5-6
Bovine	2-3	1-2	3-4	5-6

Să cugetăm... să cugetăm... să cugetăm...!

- Când ești sus ,prietenii tăi știu cine ești,când ești jos, afli tu cine sunt prietenii tăi.
- Sărac este omul cu portofelul plin ,dar cu sufletul gol.
- Vine o clipă când trebuie să alegi între a întoarce pagina sau a închide cartea.
- Hainele te fac domn ,sufletul te face OM
- Puterea e temporară, gloria e veșnică.
- Viața nu se măsoară în momentele de respiro pe care le avem,ci în clipele care ne taie răsuflarea.
- Nu irosiți timpul ! Din el este făcută viața.
- Există trei feluri de oameni: cei care îți distrug viața,cei care îți schimbă viața și cei care sunt viața ta.
- Astăzi s-au schimbat vremurile: bolovanul este mai mic decât piatra, iar dealul este mai mare decât muntele.

FĂRĂMĂ DE SUFLET

Un bătrîn către fiul său...!

Te rog, nu-ți fie silă, că tremurîndu-mi mîna
Cînd vreau să mă hrănesc, mă murdăresc pe față.
Cînd erai mic, cu ea eu te ștergeam întruna
Și îți dădeam, băiete, ca să mănînci dulceață.

Cînd tot repet o frază, nu te-amărî pe mine
Că-ndrug aceleași vorbe pînă ce obosești
Cînd erai mic,copile,eu gînguream cu tine
Și repetam cuvinte, să-nveți ca să vorbești

Știu că te enervezi cînd mergem la plimbare
Iar pașii mei greoi mă țin,pierdut , în urmă
Cînd erai mic, băiete, te căram în spinare
Și nu știam atunci că timpul meu se curmă...

Știu că îți tulbur somnul,durerile mă seacă
Și tot mai grea îmi pare ,acuma, bătrînețea.
Cînd erai mic,băiete, dormeam pe la prisacă
Că-n țipetele tale ,trecură-mi tinerețea

Mă iartă tu ,copile,că azi îți sunt povară
Și nu mai am putere, hai mergi și te-odihnește
Și să nu uiți ,băiete,îți spun a mia oară
Că tot ce este viață se trece, îmbătrînește...!

INTERNAȚIONAL

TOP MODEL

Rasa Brună a ajuns la un nivel de producție care, în unele cazuri, poate depăși 10.000 kg pe o lactație. Despre conformație, “vorbește” imaginea

